

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Informatie voor de kabinetsformatie 2023/2024
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Raad voor het Openbaar Bestuur

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.raadopenbaarbestuur.nl
@Raad_ROB

Contactpersoon

Mw. I. Sluiter

T (070) 426 75 40
info@raadopenbaarbestuur.nl

Kenmerk

2024-0000182437

Uw kenmerk

Datum 21 maart 2024
Betreft Open brief aan de informateurs

Geachte heren Dijkgraaf en Van Zwol,

Als informateurs bent u recent benoemd om een verder vervolg te geven aan het huidige (in)formatieproces. Uw opdracht is de mogelijkheid te onderzoeken van een programkabinet, op basis van een akkoord op hoofdlijnen tussen de fracties PVV, VVD, NSC en BBB, dat kan rekenen op een zo breed mogelijke steun in de volksvertegenwoordiging.

Vanuit zijn eigen taak en verantwoordelijkheid attendeert de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) u graag op een aantal punten uit onze advisering die in deze fase behulpzaam kunnen zijn.

Een regeerakkoord als startdocument biedt de ruimte voor afspraken en akkoorden met een breed draagvlak. Een programkabinet met een akkoord op hoofdlijnen biedt daarvoor een goede uitgangspositie. Daarvoor is het wel belangrijk om de afspraken te beperken tot een aantal opgaven met daarbij de doelen, prioriteiten en randvoorwaarden. Voor het vervolg is er dan ruimte voor het (gehele) parlement, medeoverheden en de samenleving. Zo kunnen zij beter betrokken zijn bij het (voortdurend) vormgeven, bijstellen en concretiseren van 'wat en hoe' er nodig is om de gestelde doelen te behalen. Dat geeft een solide basis voor besturing op de lange termijn. Zie daarover het advies '[Regeerakkoord als startdocument](#)'.

Onze veerkrachtige democratische rechtsstaat moet worden gedragen en onderhouden. Bewustwording over de waarden van de rechtsstaat is een manier om de rechtsstaat te versterken en de rechtsstatelijke cultuur bij de overheid en de samenleving te verstevigen. Zie daarover het advies '[Een sterkere rechtsstaat](#)'. Deze bewustwording en ook de afspraken en maatregelen die nu nodig zijn om de rechtsstaat te onderhouden en versterken, kunnen in de gesprekken van deze informatieronde niet ontbreken.

Voor een responsieve overheid moet de verkokering in de Rijksdienst worden doorbroken. Deze dienst moet de opgaven centraal stellen en als één organisatie (gaan) werken voor het kabinet. Dat kan door ondersteuning vanuit één team van topambtenaren (de secretarissen-generaal), met voor bepaalde opgaven zo mogelijk één van deze topambtenaren in de rol van voorzitter van dat team. Dit vergt geen reorganisatie of departementale herindeling - wel een andere werkwijze, die ook de 'tone at the top' verandert.

Datum

21 maart 2024

Kenmerk

2024-0000182437

Om deze verandering daadwerkelijk te realiseren, is het nodig deze integrale werkwijze in het regeerakkoord te borgen.

Het herwinnen van het gezag van de overheid is noodzakelijk om vooruitgang te (kunnen) boeken op doelen van een regeerakkoord. De responsieve werkwijze vanuit hoofdlijnen schept ruimte voor verandering op een wijze waardoor de burger de overheid als bekwaam, betrokken en betrouwbaar ervaart. In het advies '[Gezag herwinnen](#)' vindt u bruikbare handreikingen over hoe dat te (kunnen) bereiken.

Wij wensen u in deze informatieronde veel wijsheid en succes. Bij behoefte aan nadere toelichting op onze adviezen, zijn wij daartoe graag bereid.

Met vriendelijke groet,

De Raad voor het Openbaar Bestuur

Han Polman
Voorzitter

Iris Sluiter
Secretaris-directeur